
Uvodnik

ENES KULENOVIĆ

Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu

Pred čitateljem je poseban broj časopisa *Politička misao* posvećen 60. godišnjici Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Od svojeg osnutka u veljači 1962. do danas Fakultet političkih znanosti prošao je dug i impresivan put. Radi se o najstarijoj akademskoj instituciji u području političke znanosti u ovome dijelu Europe te još uvijek jedinom studiju politologije u Hrvatskoj. Od svojih je početaka profesorski kadar na Fakultetu uključivao istaknute znanstvenike koji su uspjeli osigurati nezavisnost i integritet intelektualnog rada u kontekstu tadašnjega komunističkog poretka. Time se Fakultet profilirao kao ozbiljna znanstvena institucija čiji su članovi ne samo objavljivali značajne radove već i sudjelovali u raspravama o političkim previranjima koja su označila to razdoblje jugoslavenske i hrvatske povijesti. Znanstveni profil Fakulteta dodatno je ojačao dolaskom nove generacije istraživača i nastavnika koji su po svom primarnom obrazovanju bili politički znanstvenici. Akademska ponuda Fakulteta proširena je 1971. osnivanjem dvogodišnjega paralelnog studija novinarstva, koji će se ubrzo početi izvoditi kao samostalan četverogodišnji sveučilišni studij. U razdoblju demokratske tranzicije studiji politologije i novinarstva privlačili su sve veći broj zainteresiranih studenata. Jedan od jasnih dokaza uspješnosti Fakulteta političkih znanosti kao obrazovne institucije jest broj bivših studenata koji su ostvarili uspješne karijere u znanosti, novinarstvu i medijima, politici, diplomaciji, gospodarstvu, radu nevladinih udruga i drugim profesionalnim poljima.

Kada govorimo o znanstvenoj dimenziji, vrijedi istaknuti dvije značajke koje su označile razvoj Fakulteta od samih početaka. Prva se odražava u velikom broju profesora s Fakulteta koji su se obrazovali i znanstveno usavršavali na inozemnim akademskim institucijama. I za vrijeme komunističke vladavine i nakon uspostave

demokratskog poretka očuvana je ta važna tradicija međunarodnog iskustva. Ta se tradicija pokazala ključnom i za suradnju s brojnim inozemnim znanstvenicima koji su kroz godine gostovali na Fakultetu te sudjelovali u radu na projektima zajedno s hrvatskim politolozima i istraživačima iz područja medijskih studija. Druga je značajka multidisciplinarna otvorenost koju su istraživači na Fakultetu oduvijek gajili. Što zbog prirode samog predmeta znanstvenog istraživanja, što zbog znanstvenog profila utemeljitelja Fakulteta, što zbog uske suradnje politologa i novinara na samoj instituciji, profesori na Fakultetu političkih znanosti odbijali su podići visoke zidove prema drugim društvenim i humanističkim disciplinama. I politologija i novinarstvo u Hrvatskoj uspjeli su se profilirati kao relevantna područja istraživanja, a da time – u svojim nastavnim programima i znanstvenom radu – nisu zatvorili vrata uvidima iz filozofije, povijesti, sociologije, psihologije, prava, ekonomije, antropologije i drugih srodnih područja. U tom aspektu vodilju rada na Fakultetu političkih znanosti možemo pronaći u Ciceronovim riječima: *unus fiat ex pluribus*.

Važan je dio akademske tradicije Fakulteta političkih znanosti i znanstveni časopis *Politička misao*, koji je objavio prvi broj samo dvije godine nakon osnivanja Fakulteta. *Politička misao* često se naziva našim “kućnim” časopisom s obzirom na to da su glavni urednici, kao i znatan broj članova uredništva u zadnjih 58 godina bili profesori i profesorice s Fakulteta političkih znanosti, a i izdavač je sam Fakultet. No, pridjev “kućni” ne dočarava važnost koju je ova publikacija imala ne samo za razvoj hrvatske politologije ili, šire, hrvatskih društvenih znanosti već i kao platforma međunarodne znanstvene suradnje kroz objavljivanje brojnih članaka istaknutih svjetskih politologa i znanstvenika iz drugih srodnih disciplina. Ta je činjenica najjasnije vidljiva u visokoj rangiranosti i citiranosti *Političke misli* u međunarodnim akademskim bazama podataka, kao i u tome da se radi o jednom od najčitanijih časopisa iz društvenih znanosti u Hrvatskoj. Uzevši to u obzir, čini nam se primjerenim da upravo stranice *Političke misli* budu prostor za prikaz razvoja različitih znanstvenih grana na Fakultetu političkih znanosti u zadnjih 60 godina.

S proslavom jubilarnih godišnjica Fakulteta javlja se, skoro neizbježno, potreba da bacimo pogled unatrag i osvrnemo se na povijest same institucije. Ta će potreba za samorefleksijom i razgovorom o razvoju različitih istraživačkih grana na čvrsto posađenim stablima politologije i novinarstva i sama postati dio tradicije Fakulteta. Ona kreće 2002. s proslavom 40. godišnjice Fakulteta političkih znanosti kada su objavljenije dvije publikacije: prigodan zbornik *Fakultet političkih znanosti 1962.-2002.* i hrestomatija *Hrvatska politologija 1962.-2002.* U zborniku je objavljen informativan članak profesora Ivana Prpića o povijesti samog Fakulteta i razvoju političke znanosti u Hrvatskoj, dok je hrestomatija, pod uredništvom dva istaknuta politologa Radula Kneževića i Slavena Ravlića, nudila zbirku tekstova prve tri generacije istraživača s Fakulteta objavljenih u spomenutom razdoblju. Toj

tradiciji je pet godina kasnije pridonio zbornik *Izlazak iz množine? Stanje hrvatske političke znanosti* urednice Mirjane Kasapović. Zbornik je potaknuo konstruktivnu raspravu o razvoju hrvatske politologije, raspravu koje se nastavila 2014. godine u časopisu *Politička misao*. Osvrćući se na pola stoljeća doprinosa koji je časopis imao na razvoj različitih grana političke znanosti, prvi put je otvorena i tema o povijesti komunikacijskih i medijskih studija u Hrvatskoj.

U ovom posebnom broju *Političke misli* nastavljamo tu tradiciju. Zanimalo nas je kako na razvoj sada već jasno etabliranih grana politologije i novinarstva koje se istražuju i podučavaju na Fakultetu političkih znanosti gledaju znanstvenice i znanstvenici koji su i sami uvelike pridonijeli tome razvoju. Stoga smo pozvali istaknute stručnjake iz šest grana političke znanosti – hrvatske politike, javnih politika, komparativne politike, međunarodnih odnosa i sigurnosnih studija te političke teorije – i tri grane komunikacijskih znanosti – medijskih studija, novinarstva i strateškog komuniciranja – da nam ponude svoj prikaz povijesti ili određenih važnih tema u tim granama. Kao i u prijašnjim slučajevima jubilarne samorefleksije, ideja nije ponuditi zadnju riječ o razvoju studija politologije i novinarstva ili povijesti znanstvenih istraživanja u tim područjima u Hrvatskoj, već potaknuti razgovor o onome što je prethodilo kako bismo imali jasniju sliku o onome što slijedi. Ostaje mi samo da pozovem čitatelja da nam se pridruži u tom razgovoru.